

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 29 (3485) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Száz orosz repülőgép vasárnap este súlyos légitámadást hajtott végre Helsink ellen

Találat érte az orosz követséget, egész utcasorok dőltek romba, megszűnt a távbeszélő összeköttetés a finn fővárossal

Moszkva „közvetíteni” óhajt Ukrajna és a menekült lengyel kormány között

Helsinkiből jelentik (MTI): A Német Távíráti Iroda jelenti: A Finn Távíráti Iroda közli: Vasárnap este erős ellenséges repülőkötelékek heves támadást intéztek a finn főváros ellen. A város különböző részeire nagymennyiségű gyújtó és romboló-bombát dobtak le.

Stockholmból jelentik (MTI): A Helsink ellen intézett szovjet légitámadás, a svéd lapudósítók szerint, pusztító szándékkal irányult valamennyi városrész ellen. A legsúlyosabb bombakárokat a vasúti hálózat és a repülőterek környékéről jelentették. Nem hivatalos jelentés szerint megrongálódott a finn Nemzeti Bank, a műszaki főiskola és a központi pályaudvar épülete. Megsérült állítólag a postahivatal épülete is. Találat érte a szovjet követséget, amely az éjszakai órákban lángokban állott. A svéd és amerikai követség ablakait a légnemesség bezúgta. Hivatalos jelentés szerint az első légiriadó alatt 16 halott és 30 sebesült áldozat volt. A légitámadásban 100 szovjet gép vett részt, sőt a londoni rádió 150 gépről beszélt. Éjjelkor megszakadt a távbeszélő összeköttetés Helsink és Stockholm között. Ennek oka valószínűleg újabb légitámadás volt.

Stockholmból jelentik (MTI): A finn fővárossal megszakadt a táviró- és távbeszélő összeköttetés. Kerülő úton érkező hírek szerint Helsinkiben megszűnt a bombatámadás következtében az áramszolgáltatás. A városban számos házbor beomlott. A városban óriási tűzvész pusztított. A finn főváros még sohasem ért meg ilyen súlyos légitámadást. A vihány következtében a tűzoltási munkálatok a legnagyobb nehézségekbe ütköztek.

Ukrajna fokozott követeléseket támaszt Lengyelországgal szemben

Stockholmból jelentik (MTI) A Német TI jelenti: Kornejesuknak, Ukrajna külügyi népbiztosává történt kinevezésében és az ukrain külügyi kormányzat felállításában az Economist a lengyel-szovjet kérdés új szakaszának bevezetését látja. Ukrajna fokozott követeléseket támaszt Lengyelországgal szemben és Moszkva csak közvetítőszerpet akar játszani a külvilág előtt. Az ukrán-szovjet köztársaság elnöke a Szovjet legfőbb tanácsának ülésén már kijelentette, hogy Ukrajna nem elégszik meg a Curzon vonallal hanem az 1939. évi demarkációs vonalat kívánja helyreállítani. Fehéroroszország is hasonló követeléseket támaszt. Moszkva most külszín szerint kívülről áll a vitán, de bizonyos, hogy mindezt Moszkvából irányítják.

Hull külügyminiszter jelöltségét ajánlja Roosevelt volt hadügyminisztere

Stockholmból jelentik (MTI) A Stockholms Tidningen washingtoni jelentése szerint az amerikai demokratapárthoz újabb feszültség támadt mert Woodling, Roosevelt kormányának volt hadügyminisztere ellenzi Rooseveltné negyedszeri jelölését és az elégedetlen demokratáknak a jelölésre Hull külügyminisztert ajánlja.

Tokióból jelentik (MTI) A Német TI jelenti: A tokiói svéd követ hét-

főn átnyújtotta a japán külügyminiszteriumban az Amerikai Egyesült Államok jegyzékét, amely tiltakozást jelent be a hadifoglyokkal gyakorolt állítólagos rossz bánásmód miatt. A japán kormány megfelelő időben fog válaszolni a jegyzékre.

Erős nyugtalanságot okozott londoni lengyel körökben Kornejesuk kinevezése

Stockholmból jelentik (MTI) A Német Távíráti Iroda jelenti: Kornejesuk eddigi helyettes külügyi népbiztosnak Ukrajna külügyi népbiztosává történt kinevezése, mint a Svenska Dagbladet Londonból jelenti, a londoni lengyel menekültbizottság körében erős nyugtalanságot keltett. Ezekben a körökben emlékeztetnek arra, hogy Kornejesuk mindig ellenséges magatartást tanúsított a londoni lengyel bizottság irányában, másfelől pedig vezetés szerepet játszott a Benes és Moszkva között folytatott tárgyalásokon. A lengyeleknek Kelet-lengyelországra vonatkozó igényeik ellen cikket írt. Egyidőben vezetője volt a londoni lengyel bizottság ellen irányuló ellenzékeknek.

levszka a lengyel hazafiak bizottságának elnöke. Ezt a bizottságot tudvalegyen a londoni lengyel menekült bizottság elleni bizottságként alakították meg a Szovjetunióban. Mindebből új-

Tokióból jelentik (MTI) A Német TI jelenti: A japán főhadiszállás szerint a japánok a Marshall szigetek vizein folyó harcokban elsüllyesztettek egy ellenséges nagy cirkálót. Az elsüllyesztés február 3-án történt Botje sziget közelében. A rabauli japán tengerészeti egységek és légvédelmi-ütegek több ellenséges repülőgépet lőttek le éspedig február 2-án 23-at, február 4-én 11-et, február 5-ikén 55-öt.

Ezidőszert lehetetlen a pápa számára, hogy bármilyen lépést tegyen a béke érdekében

Chiassoból jelentik (B. T.) A pápa Schuster bíboros milánói érsekhez a bíboros újévi szerencsekívánataira válaszolva, levelet intézett, amelyben nyíltan beismeri, hogy ez idő szerint lehetetlen számára bármilyen lépést tenni a béke érdekében. A pápa leveleiben a többi között ezeket írja:

Ebben a viharban nem tehetünk semmi egyebet, minthogy kérjük a Kegyelmes Istent, könyörüljön meg a papság és a hívők kínjain és szenvedéseiben és adjon az emberiségnek igazságos és tartós békét, amely mindazon az őszinte és szilárd egyetértésen alapszik, ami jó.

vánvaló, — mondják londoni lengyel körökben, — hogy Kornejesuk nem fog semmiféle önálló külpolitikát követni, ellenkezően számítani lehet arra, hogy Lengyelországgal szemben még a Szovjetunió eddigi követeléseivel is megszűnő követeléseket támaszt. Előreláthatóan szovjet részről igyekezni fognak a lengyel menekült bizottságot arra kényszeríteni, hogy szovjetbarát egyéneket vegyen fel belébe. Ebben az összefüggésben többek között Vanda Vasilevszka nevét is említik.

Kívánságunk, hogy spanyolok valóban semleges magatartás tanúsítaraj irja Hoare madridi lapja

Madridból jelentik (Bud. Tud.): A madridi brit nagykövetség tájékoztató lapjában Sir Samuel Hoare határozottan állást foglalt azokkal a vak híresztelésekkel szemben, amelyek Madridban

szállingóznak és onnan kiindulva kiszárgóznak a világra. Hoare rámutat arra, hogy a többi között olyan híreszteléseket lehet hallani, hogy a szövetségeseknek szándékukban volna Spanyolországot megszállani, továbbá, hogy követelték Spanyolországnak a háborúba való belépését a tengelyhatalmak ellen, vagy hogy azt a követelést támasztották, engedjenek át spanyol támaszpontokat a szövetségeseknek. Ezek közül az állítások közül egyetlen egy sem igaz, — állapítja meg Hoare — majd ezeket mondja:

— Kívánságunk csupán az, hogy a spanyolok valóban semleges magatartást tartsanak. Ha ezt teszik, akkor nem lesz vizsaly a szövetségesek és Spanyolország között. A Franco-kormány legszigorubb semlegeségének alapján minden jelenlegi nézeteltérés kiküszöbölhető.

Zágrábból jelentik (MTI) A zágrábi lapok Foticsnak, a jugoszláv emigráns kormány washingtoni nagykövetének Tito mellett tett nyilatkozatában, amelyet az Exchange Telegraph ismertetett, újabb bizonyítékát látják a felkelők nagyszerb törekvéseinek. A Nova Hrvatska szerint az említett nyilatkozat, akárcsak Karagyorgyevics Péter másik követének, Knezevicsnak kijelentése, rávilágít arra, hogy a moszkvai irányítás mögött nagyszerb törekvések rejlenek. Egy másik jelentésben hangsúlyozzák a washingtoni követ nyilatkozatának hivatalos jellegét.

Nagyszerb törekvések rejtőznek a moszkvai irányítás mögött

Zágrábból jelentik (MTI) Hivatalos jelentés szerint állandóan szaporodnak az esetek, hogy az amnesztiarendelethez hivatkozva sok felfegyverzett partizán, mint katonaszökevény jelentkezik a horvát hatóságoknál. Egyébként a tisztogatóműveletek Vardzsban, Ljubaszinben, Krupában, Jajceban és Regatica vidékén tovább folynak. Ezek során a partizánok mintegy 200 halottat vesztettek. — Brinjanál megsemmisítették a 13-ik prisurjei partizán hadosztályt.

1400 hallos áldozata van eddig a török földrengésnek

Ankarából jelentik (B. T.) A Fekete tenger földrengés által sújtott vidéken eddig 1400 halottat ástak ki a romok alól. A földrengés 200-nál több községet sújtott. 3200 épület omlott össze.

Stockholmból jelentik (MTI) A Svenska Dagbladet közlése szerint Amerika több mint egymilliót számoló litván lakosságnak képviselői emlékiratot juttattak el Rooseveltné elnökhöz, amelyben az elnök segítségét kérik Litvánia államiságának helyreállításához és az állam önállóságának biztosításához.

Az Ujságró Otthon vörös termében tartják meg a Magyar Megújulás párt választmányi értekezését.

(Nagyvárad.) Mint már jelentettük, vitéz Imrédy Béla ny. miniszterelnök, Rajniss Ferenc orsz. gy. képviselő a „Magyar Futár” főszerkesztője és Vincze András ny. altábornagy, országos szervezési vezető, kedden délután Nagyváradra érkezik. Este 7 órai kezdettel az Ujságró Otthon vörös termében a Magyar Megújulás Párt városi és megyei választmányja értekezletet tart, melyen a fővárosi vendégek kimerítő kül- és belpolitikai tájékoztatót adnak.

Jólsikerült farsangi délutánt rendeztek a Dolgozó Lányok és az Orsolya Zárda növendékei az építendő cséffai templom javára

Vasárnap délután fél 4 órai kezdettel — a hóvihár ellenére zúfolásig megtelt orsolyázárdai nagyteremben — hangulatosan sikerült farsangi délutánt rendeztek a Szent Agnes Dolgozó Leánycsoport tagjai, akikhez lelkesen csatlakoztak műsorukkal a gimnázium V. osztályos növendékei, mikor meghallották, hogy ez a rendezés a Cséffán építendő katolikus templom javát fogja szolgálni.

A farsangi délután az V. osztály műsorszámával kezdődött. Péterffy Enikő kedves bevezetőszavai után Joó Anikó énekelt egy pár eredeti népdalt ropant szindarab, ügyes előadással. Ezután szindarab következett *A süket* címmel. Előadták: Murányi Erzsébet, Timár Piroška, Barátky Anna. A közönség jót mulatott rajta. Juresák Ágnes kedves zongorajátéka után ismét egy humoros szindarab következett: *Dr. Gyógykuthy Elvira*. A szereplők ügyesen elevenítették meg a darab komikus alakjait. Barátky Annal, Petrovics Lubica, Moldoványi Ilona, Bartha Éva, Trpkovics Blanka, Kuzskó Emilia, Joó Anikó, Balatoni Ilona, Timár Piroška, Huszkay Blanka sikert könyvelhetnek el. Most magyar tánc következett, melyet Gróza Mária és Murányi Alice táncoltak. Kedves volt, csak a földigérő díszmagyar nem talált hozzá. Ismét szindarab következett: *A ferdészajú család*. Klonda Ilona, Veres Sári, Opluschil Klára és Trpkovics Blanka jól megnevettették a közönséget. Moldoványi Ilona ügyes zongoraszáma után Kolbai Mária *Könyves monológja* hangzott el. Kedvesen mondotta. Végül ismét Joó Anikó parasztnótáiban s aranyos, derűs egyéniségében gyönyörködhetünk szívből.

Ezután került sorra a Dolgozó Lányok műsora. Csernota Ilona magyar tánc és Csernota Irma énekes-táncos jelenete után, melyet meg kellett ismételnie, annyira tetszett a közönségnek. *Az elvarázsolt királykisasszony* című vígjátékot adták elő Karádi Viola, Száva Eszter, Darvas Irén és Fodor Magda. Ügyes szereplésük s különösen Fodor Magda talpraesett humora nagy tetszést aratott. Most a KALÁKA Leánykör tagjainak szereplése következett, akik szintén csatlakoztak ehhez a rendezéshez. Szabó Anja Kaláka-lány jóhangú, kedves szavaiata, *A foltos gúnya* nagyon tetszett. Ezután Balog Erzsébet, Becze Rózi, Dobai Mária, Gergely Katica, Pap Bözsi, Péter Erzsike, Szabó Margit, Szabó Anna, Szabó Róza, Szabó Mária, Tóth Rózi, Tóth Cecil és Vörös Erzsébet énekes-táncokat adtak elő csinosan és kedvesen. Tetszetek. A műsor a Himnuszal ért véget. Az anyagi eredmény: 250 pengő tiszta haszon a cséffai templom javára. —a.

A Katolikus Akció háromnapos zászlóbontása Szatmáron

A szatmári római katolikus egyházmegye háromnapos ünnepség keretében kapcsolódik bele a Katolikus Akció országos zászoló nagy munkájába. Az első összejövetelt pénteken este hat órai kezdettel a Cecil nagytermében tartották meg, melyet ez alkalommal zúfolásig megtöltöttek az érdeklődők, akiknek soraiban számos közéleti vezetőt láttunk.

Az összejövetelt és ezzel a háromnapos ünnepséget dr. Scheffler János megyéspüspök nyitotta meg. Emlékeztetett arra, hogy a jó és a rontás rossz szellemének zászlói között talán soha nem tapasztalt arányokban folyik a harc. Lucifer emberei minde-

nütt megjelentek és holdogságot ígérnek, de csak rohadást adnak. A másik zászló: Krisztus lobogója is leng és azoknak, akik a világot ki akarják vezetni ebből a katalizmából s akiket áthat a nagy felelősségérzet, a rontás szellemével szemben a krisztusi zászló alá kell tömörülniük.

Az ünnepségeken előadást tartottak dr. Mihálovics Zsigmond felsőházi tag, dr. Nyisztor Zoltán pápai prelátus, szerkesztő, dr. Közi-Horváth József országgyűlési képviselő, Nagy Miklós, a Katolikus Akció országos titkára. Az ünnepségre az egyházmegye területéről a Katolikus Akció valamennyi vezetője résztvett.

Ünnepi beszámolót tartott a Nagyvárad-réti Református Nőszövetség

Dr. Sólyom Kálmán a magyar nő hivatásáról beszélt.

(Nagyvárad.) Lélekemelő ünnepség keretében tartotta meg szokásos évi beszámoló ünnepségét a Réti Református Nőszövetség. Az ünnepi áhítat után, amely dr. Szabó Lajos Ielkés végzett, Czirják Andrásné a Nőszövetség titkára tartotta meg titkári jelentését, Vázolta azt a hatalmas munkát, amelyet a szövetség tagjai hitvédelem és szociális téren végeztek. Több mint 100 ruha készült el a Nőszövetség munkadélutánján Nagy Lászlóné szabásmesternő irányítása mellett. Több, sok gyermekes családban vállalták az elmulasztandó derék asszonyaink a keresztvölöséget. Minden irányú gyűjtésben, megmozdulásban örömmel vállalták a nekik szánt feladatokat.

A titkári jelentés után dr. Sólyom Kálmán presbíter, táblai tanácselnök fejezte ki elismerését és köszönetét az egyház nevében a Nőszövetség összes tagjainak. Beszélt a magyar nő hivatásáról. Történelmi példákkal bizonyította, hogy a nemzet jövőjét elsősorban a magyar anyák biztosítják.

A legteljesebb elismerését fejezte ki beszéde végén dr. Szabó Lajos lelkesnek, dr. Szabó Lajosné, Karsay Ferencné és Steiner Miklósné elnököknek önzetlen és fáradságot nem ismerő munkájukért.

Ez után a Nőszövetség tagjai szeretet-vendégségen vettek részt, amelynek keretében az ifjúság önképzőköre Nagy Lajos segédlelkész vezetése mellett több szórakoztató számot nyújtott a vendégeknek.

Kolozsvár 4000 sertést enged át Nagyvárad részére

Soós István polgármester nyilatkozata budapesti újtjáról

Nagyvárad, febr. 7. Soós István dr. polgármester az elmúlt hét végén a fővárosban tartózkodott. Budapesti útjáról a következő nyilatkozatot adta lapunk munkatársának.

— Budapesti utam legfőbb célja volt a legfontosabb közellátási kérdések ügyében való eljárás. Ezek között elsősorban a sertés- és zsírellátás ügyében jártam el a közellátási minisztériumban, ahol Juresák államtitkár elvileg jóváhagyta azt a megállapodást, amelyet Kolozsvár város polgármesterével kötöttem, amely szerint a Kolozsvár város részére fülös számban lekötött sertésekből 4000 darabot a közellátási minisztérium átutalt Nagyvárad város közellátása céljára. Ezzel részben a sertés- és zsírellátás problémája is meg lesz oldva.

— Ugyancsak eljárám az ujonnan ki-nevezett dr. Megay Károly bírőrúcclekk kormánybiztosnál a Nagyvárad város részére kiutalt cipőkontingens felélése ügyében.

— Hosszabb megbeszélést folytattam a földművelésügyi minisztériumban Foghtúy szakkormánybiztossal a tűzifa-ellátás kérdésében és már most tárgyaltam a jövő évi tűzifaellátás rendszerének mikénti kiépítése ügyében. A körbázak, közintézmények és iskolák részére kintalt kincstári fának leszállítására vonatkozólag komoly ígéretet kaptam.

— Az iparügyi minisztériumban tárgyalásokat folytattam a városi villamosmű új beruházási ügyében egy megfelelő műszaki szakértő kiküldése tárgyában.

— A belügyminisztériumban eredményes tárgyalásokat folytattam a városi hivatali állások átszervezése és ezzel kapcsolatban az átszervezéssel való állások betöltése tárgyában.

— A belügyminiszter úr a városi mérnöki hivatalhoz kinevezte műszaki tanácsossá Toóth Sándor főmérnököt, ugyancsak kinevezte főmérnökké Bakó

Mozik műsora:

APOLLÓ: Rákóczi nótája.
BELVAROSI: Lángoló fiatalság.
CASINO: Csákó és kalap.
KORONA: Akkor.

István mérnököt, az üresedésben levő állásra Rutkay Endre városi mérnököt Komáromból Nagyváradra áthelyezte.

— Jóváhagyta a II. o. fogalmazói állásoknak I. o. fogalmazói állásá váló átszervezését. Ezekre az állásokra a ki-nevezések rövidesen megtörténnek.

— Hasznóképpen sikerült kereszttüvinnem, hogy a kezelői szakon három irodaségédtiszti állást átszerveztek irodai-tiszti állásá és öt díjnoki állást kezelővé. Ezen a téren nagyobbarányu átszervezést a belügyminiszter nem engedélyezett.

— Megsürgtettem a temető- és tejforgalmi szabályrendelet jóváhagyását, úgyszintén a város által felvett kölcsönök jóváhagyását is, amely rövidesen meg fog történni.

— A kereskedelmi minisztériumban hosszas tárgyalásokat folytattam a th. útalap költségvetése ügyében.

Új vezetőséget választottak a vendéglátóipari munkások

Nagyvárad, febr. 7. A nagyvárad-i kávéházi és éttermi alkalmazottak most tartották meg évi tisztújító közgyűléseiket, amelyen megjelent Szabó János országgyűlési képviselő, az NMK elnöke, valamint Nagy István kerületi titkár is.

Hant György elnöki megnyitójában megemlékezett a csoport hősi halottairól: Székely Istvánról és Kojtor Józsefről, azután ismertette az elmúlt év eredményeit. Felsőalt Szabó János képviselő is. A titkári jelentés szerint a szakmai csoport a felszabadulás óta hadi és munkanélküli segély címén kifizetett 5621 pengőt, a dolgozók pedig százalékos keresetükből a hadbavonultak családtagjainak mintegy 5000 pengőt juttattak.

A jelentések után Buzs György, mint korelnök a jelölő bizottság jelentését ismertette, amely szerint a következőket jelölik a vezetőségbe:

Elnök Csillag Károly, alelnök Deák Miklós, titkár Vargha Kálmán, tagdíjkezelő Schafhauser Dezső, ellenőrök Bekics Iván és Szenkovits Alajos, ezen felül 10 tagú választmány. A vezetőséget egyhangúlag megválasztották nyilvánítták.

A Kereskedelmi Csarnok felhívása a textilkereskedőkhöz

Felkérjük a nagyvárad-i keresztény textilkereskedőket, hogy f. hó 8-án, kedden délután fél 6 órakor a Kereskedelmi Csarnok titkári hivatalában (Szent László-tér 4. sz., Saspalota, I. emelet) okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. A szakosztályi ülésen a textilkereskedőket érintő, életbelépett új rendelet, amely a textilárak nagy- és kiskereskedői haszonkulcsának, valamint a fogyasztói árának megállapítása tárgyában szól, kerülnek tárgyalás és megbeszélés alá.

Nagyvárad, Kereskedelmi Csarnok titkári hivatala

Egyáltalán nem hagyott alább a téli csata hevessége

Ismét valamennyi szakaszra kiterjedtek a súlypontok — Tovább folytatja a Szovjet súlyos támadásait a nikopolji térségben

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti a keleti hadszíntér helyzetéről: Az a körülmény, hogy egyetlen napon 128 szovjet páncélost semmisített meg és a bolsevisták a Finn-öböltől a Krimig valamennyi támadásnál szokatlannul súlyos véres veszteségeket szenvedtek, azt mutatja, hogy a téli csata hevessége egyáltalán nem hagyott alább, bár főleg a déli szakaszon egyre világosabbak lesznek a tavaszi iszapos időszak jelei. A súlypontok ismét valamennyi szakaszra kiterjedtek. — Különösen elkeseredett harcok voltak Nikopol térségében és a Kirovograd és Belia-Cerkov harci övezetében. A középső szakaszon viszont a Pripjet és a Berezina között, valamint a vitebszki második csatában. Az északi szakaszon a súlypontok Narvától és az Ilmentől nyugatra vannak.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal középső szakaszán folyó harcokról: A Pripjet és Berezina között német vadászok a Berezina folyótól délre a széles arcvonalon megindult szovjet támadást legnagyobb részt már a saját vonalak előterében szétverték. A bolsevisták ezekben a harcokban különösen számottevő veszteségeket szenvedtek. A tüzéség mozgékony bevetésével két veszélyes betörési helyet oly megsemmisítő tüzzel hátrítottak el, hogy az ellentámadásra induló gránátosok nem csak meg tudták tisztítani a betörési helyeket, hanem néhány helyen a bolsevistákat kiindulási állásaikon túl visszavetették. A három napja tomboló vitebszki csatában a bolsevisták nagyszámú fegyveren kívül 139 páncélost veszítettek.

Berlin. (MTI.) Az Interinf a keleti arcvonal déli szakaszán folyó harcokról a következőket jelenti: A szombati nap a Krimi félszigeten és a Dnyeper torkolat vidékén nagyobb harci tevékenység nélkül telt el. Ezzel szemben a bolsevisták Nikopol térségében tömeges erők harcbevetésével egész napon át folytatták elkeseredett támadásaikat. A támadások súlypontja a várostól északra levő térségben volt. A szovjet itt számos páncélosköteteket is bevetett a csatába. Ezeknek nehéz és váltakozó harcok után sikerült egy betörést elérniük, ezt azonban gyorsan elrezteltük. A bolsevisták több kísérlete, hogy gépesített kötelekkel s páncélos csoportokkal a német védelmi erők hátába kerüljenek, meghiúsult. A bolsevisták e közben súlyos véres veszteségeket szenvedtek. A Kirovograd és Bjelia-Cerkov közötti térségben a már hosszabb idő óta tartó olvadás következtében a terek és az utak erősen meglágyultak, úgyhogy már arról lehet beszélni, hogy kimondottan bekövetkezett a tavaszi iszapos időszak. Ez mintegy 6—8 héttel korábban következett be a szokottnál. A bolsevisták itt erős lövés- és páncélos köteleket összpontosítottak, hogy több tömeges támadóhullámban felszakítsák vagy felgöngyölítsék a német védelmi arcvonalat. A német hadvezetést azonban idejekorán felismerte a Szovjet szándékait, úgy-

hogy már előző napon az oldalozó ellenlékéseket is megindította és a páncélos német harccsoportok már is eredményt értek el. Ezek azután a már ismertett időjárás és terepneveltségek ellenére is, jelentős hatások voltak. A Pripjetől délre gyors

német kötelek helyi önálló műveleteik során több helységről ismét messze kelet felé vetették vissza a bolsevistákat. Előretapogatózó lovasági köteleiket pedig elvágták és szétszórták.

Török vélemény a német hadvezetéséről

Istanbulból jelentik (MTI.) A Német Távírat Iroda jelenti: Erkölt táborkok a *Cumhuriyet* című lapban kiemeli a szovjet hadvezetésnek a legutóbbi téli támadásoknál elkövetett hibáját és megjegyzi, hogy a németek adott esetben az Ilmen-tó térségében hadászati visszavonulást hajthatnak végre és egyidejűen nagy veszteséget okozhatnak az ellen-

ségnek. A Dnyeper ívben a szovjetnek nem volt elegendő friss csapata, hogy a német csapatokat veszélyeztesse. Erkölt véleménye szerint egyik vagy másik városnak a szovjetre szoruló való bevétele nem hadászati jelentőségű. A Szovjet célja a német hadsereg megsemmisítése, mivel ez nem sikerült, nem lehet ezó nagy szovjet eredményről.

Mintha a pokol szabadult volna fel — írják a London elleni német légitámadásról

Genf. (MTI.) Londonból jelentik, hogy a *South-Africa* című folyóirat londoni tudósítója a következőképpen számol be a london ellen intézett egyik legutóbbi nagy német légitámadásról: Néhányan azt gondoltuk, hogy valóban megkezdődött az invázió, amikor a németek legutóbbi este oly sok bombázót küldtek át és ezt az első hullámot másnap korán reggel

egy újabb követte. Egészen olyan volt, mint a régebbi időkben. Reggel 4 és 5 óra között ébredtem fel. Mintha a pokol szabadult volna el. A zaj retentő volt, mintha az egész német haderő átjött volna hozzánk.

Amsterdam. (MTI.) Mint az angol hírszolgálat jelenti, vasárnap hajnalban Londonban légiradót rendeltek el. Nemsokkal utána megszólaltak a légvédelmi ágyuk.

Állami csendőrséget szervez Bulgária az illegális elemek ellen

Szofia. (MTI.) Jól értesült bolgár hely értesülése szerint a kormány elrendelte Gorna-Orechovica város kiürítését — légi veszély miatt. Gorna-Orechovica Észak-Bulgária egyik igen jelentős városa, a Ruszcsuk felé vezető és Varna felé elágazó vasút mentén.

Szofia. (MTI.) A most megjelent törvény értelmében felállítandó bolgár állami csendőrség vezetőjévé Dimitrov Boris ezredeszt nevezték ki. Az állami csendőrség hivatásos katonatisztek vezetése alatt fog állani és a koratavaszi hónapokban megkezd

működését. Az állami csendőrség a közbiztonság fokozását van hivatva szolgálni, különösen az illegális elemek ellen folytatott harcban.

Szofia. (MTI.) Jovov bolgár közoktatásügyi miniszter elrendelte a bolgár szellemi és kulturális teljes mozgósítását. A bolgár szellemi élet mozgósítása alatt az értendő, hogy az összes bolgár írók, költők és tudósok kötelesek Bulgária különféle problémáiról havonta legalább két cikket írni és a sajtóban megjelentetni. A rendelet megjelenésekor azonnal életbe lép.

Kinevezték az Ukrán Szovjet Köztársaság vezetését

Genfből jelentik: Mint a brit hírszolgálat a moszkvai rádióra hivatkozva jelenti, az új szovjet alkotmány értelmében Alexander Kornejcsukot (az ő felesége Wanda Waszilevszka, a moszkvai lengyel bizottság elnöknője. A szerk.) nevezték ki az Ukrán Köztar-

ság külügyi biztosává.

Krusevet Ukrajna népbiztosi tanácsának elnökévé. Kornejcsukot pedig első helyettes elnökévé tették meg.

Az ukrán színdarabíró Kornejcsuk nemrégiben még a Szovjetunió helyettes külügyi biztosja volt. (MTI.)

Miért esett Moszkva választása Kornejcsukra?

Berlin. (MTI.) Siekfried Horn dr. a Német Távírat Iroda diplomáciai levelezője a következőket írja: A bolsevisták vas következtetéséggel dolgoznak tervük megvalósításán. Az a tény, hogy az állítólagos decentrali-

zálást Ukrajnával kezdték meg, bizonyos politikumot jelent. A Szovjet új ukrajnai külügyi népbiztosa — a várakozásnak megfelelően — Kornejcsukot, Molotov eddigi helyettesét nevezték ki. A moszkvai központban ki-

fejtett tevékenység következtében tisztában van az ukrán külpolitika céljaival, amelyet most meg kell valósítani a neki kintalt területen. Másrészt nem érdekeltlen a moszkvai tervek szempontjából, hogy felesége egy szovjet Lengyelországnak az utját egyengette. Kornejcsuk jelképezi azt a szoros kapcsolatot, amelyen Moszkva az egyes kelet-európai kérdések közt lát, vagy létesíteni igyekszik. Aligha tévedünk, ha azt hisszük, hogy a moszkvai tervek értelmében most már a lengyelkérdést is gyors ütemben meg akarják valósítani. Hogy ebben mennyire játszanak közre azok a tervek, melyeket Benes dr Moszkva bátorító rokonszenvével nem régen szelöltetett, azt még meg kell várni.

Bulgária erélyes kézzel biztosítja a rendesélet helyreállítását

Szofia. (MTI.) A bolgár közellátási kormánybizottság új vezetője a bombázások károsultjainak hatékonyabb megsegítése és ellátása érdekében az eddig kötött, vagy korlátozott forgalmu árakat fokozatosan visszavezeti a szabadkereskedelmi forgalomba.

Szofia. (MTI.) A bolgár kormány erélyes kézzel akarja biztosítani a rendes élet helyreállítását és a köz- és magánhivatalnokoknak munkahelyükre való visszatérését. Ennek során a kormányrendelet értelmében eddig mintegy 14 magasállású köztisztviselőt, köztük Vatev-et, a kereskedelmi minisztérium államtitkárát becsatolták el állásából, mert a rendelet ellenére sem tértek vissza munkahelyükre. Jól értesült bolgár helyről származó közlés szerint a közeli napokban további elbocsátások várhatók.

Párizs két külvárosát bombázták az angol-amerikai repülő.

Párisból jelentik (MTI.) A Német Távírat Iroda jelenti: A Páris két külvárosa ellen intézett szombati angol-amerikai légitámadás alkalmával az OFI jelentése szerint 10 francia polgári személy életét vesztette, 16 megsebesült. A bombák többek között szétromboltak egy árvaházat is.

Összeesküvést leplezték le a római Szent Pál kollégiumban.

Milano. (MTI.) A Német TI jelenti: A fasiszta köztársasági párt titkarsága közli, hogy még le nem zárt adatok szerint 1940. június 10-től Olaszország hadbalépésétől 1943. június 10-ig az arcvonalon hősi halált halt a fasiszta párt 33.275 tagja, 650 squardista és különféle fasiszta szervezetek 1427 pártvezetővel.

Róma. (MTI.) A Német TI jelenti. A római rádió vasárnap esti jelentése szerint a köztársasági rendőrségnek a Szent Pál Kollégiumban sikerült egy összeesküvést lepleznie. Amikor a rendőrök körülvették a kollégiumot és behatoltak, letartóztatták az ott tartózkodó Monti táborkot, négy magasrendű tisztet, továbbá kilenc zsidót, két rendőrtisztet és 48 fiatal embert, akik kivonták magukat a katonai szolgálat alól. Lefoglaltak ezenkívül a kollégiumban elrejtett négy gépkocsit, 30 gépkocsibroncsot és 6000 liter benzint.

Sikeres japán elhárítóharcok torpedók ellen.

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A japán hadsereg Uj-Guinea szigetén levő egységei meghírsították az ellenes torpedók két támadását a Madang és Alexishafen közelében levő

Eladó

Magánházak: Gömbös Gy., Lukács György, Lázár Vilmos, Török I., Dugovits T., Polgárör.
Bérlőházak: Damjanich, Csáky, Berkovich, Mátyás király, Gerliczy utcákon.
Gyárhelyiségek, műhelyek, raktárak, házhelyek, szőlők, földbirtokok

ELADÓ INGATLANÁT KÉREM bejelenteni!

PINTÉR ingatlanforgalmi iroda
Hitler A. u. 13. Tel. 14-30 10-40

állások ellen. Három ellenséges torpedóhajó Madangtól mintegy 32 kilométerre délkeletre megtámadta a partot, a japán hadsereg azonban visszautazta. Közben egy ellenséges hajót megrongáltak. Ugyanaznap este a japán tüzérek rálöttek három ellenséges torpedórombolóra, amelyek támadást kíséreltek meg Alexishafen ellen. Egy ellenséges hajót elsüllyesztettek, mire a többi visszavonult.

Alaposan tévedett, aki azt hitte, hogy a spanyol állam épülete az első fenyegetésre ingadozni kezd

Madridból jelentik (MTL.) A NTL. jelenté: Az Arriba „Fenntartás nélküli egység” című vezércikkében azt írja, hogy a lecke, amelyet Spanyolország a világnak a legutóbbi zagyva külföldi fenyegetésekre adott, jobb már nem is lehetett volna. Ha bárki valaha azt hitte, hogy a spanyol állam épülete az első fenyegetésre inogni kezd, az alaposan tévedett. A spanyol nemzet soha sem egységesebb, mint amikor nemzeti méltóságát akarják megvédeni. A spanyol nép teljesen egyetért a kormány által kiadott nyilatkozattal. Egy katonanép-nél nem is lehet ez másként.

Szövetséges alapon akariák újja szervezni a Francia Birodalmat

Lisszabonból jelentik: A Brazzaville-ben megtartott francia birodalmi értekezleten napirenden szerepelt a Francia Birodalom szövetséges alapon való újjászervezése. Ezt a kérdést a kairói tanácsadó közgyűlésen január 14-én tárgyalták le. Az előadó képviselő kifejtette, hogy olyan francia szövetségi rendszert kell alakítani, amely egyesíti az európai Franciaországot a gyarmatokkal és a megbízások területekkel.

Tovább tart a feszültség Irán és Saudi Arabia között.

Amsterdamból jelentik (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti, hogy Irán kairói nagykövete vasárnap emlékiratot nyújtott át Saudi Arabia követnek. Előhangon foglalkozik a Mekkában kivégzett zarándok ügyével, akik a szent szöveg megszenteltetéséért miatti végeztek ki. Az emlékirat szerint nem fogadják el azt a beállítást, ahogyan Saudi Arabia feltünteti az eseményeket, majd rámutatnak arra, hogy az elítélt beteg volt.

Olajvezetőket akar építeni Amerika a Perzsa-öböl és a Földközi-tenger között

Lisszabonból jelentik (MTL.): A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint az amerikai kormány 130-165 millió dollár körül mozgó költségvetéssel olajátvezetőket szándékozik építeni a Perzsa öböl és a Földközi-tenger keleti partja között. Hosszuságát 1250 mérföldre tervezik. A vezeték továbbra is képesége ezermillió hordó olaj, benz.

A bórkereskedők közgyűlésén megállapították a szakmai sérelmeket

Megválasztották az új vezetőséget. Emlékiratban fejtik ki a panaszokat

(Nagyvárad.) A Kereskedelmi Csarnok bórkereskedői szakosztálya vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel közgyűlést tartott, amelyen résztvett Horváth Árpád, a Kereskedelmi Csarnok miniszteri biztosa, Olasz Vilmos, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára és Kazó Károly, az elsőfokú iparhatóság vezetője.

Horváth Árpád megnyitó szavai-ban rámutatott arra, hogy a bórkereskedőknek, mint általában a kereskedőknek, sok panaszuk van. De a vásárló közönségnek is van panaszja elég. Ezt lényegében az anyaghiány miatt előállított izgalom idézi elő, amely azután a kereskedőben keresi a bajok okát.

irat — az utalványok nincsenek szabályszerűen kiállítva. Az ebből származó bajokért aztán meg nem érdemelten teszik a bórkereskedőt felelőssé.

A kijelölt Hangya-szövetkezeti fiókok a tények bizonyossága szerint nem felelnek meg a talpeltetésnél tapasztalható követelményeknek, ezért kéri a bórkereskedők a Hangya-fiókok kijelölésének visszavonását s a kijelölések frontarcosoknak, vagy hadirokkantoknak való juttatását.

A bórkereskedők tudomása szerint Nagyvárad és Bihar megye közellátási hivatalai havonként nyert kiutalásokból bizonyos tartalékolást eszközöl. Kéri a tartalékolások megszüntetését, hogy minden hónapban a Lábbeli Központ által előírt mennyiségek osztassanak szét.

Az emlékirat végül kifejezi háláját a város és a megye vezetőségének a keresztény magyar bórkereskedelem életrehozásáért s ennek további istápolásáért kéri különösen azzal, hogy minden törvényhatósági bórkiutalás csak a kijelölt kereskedőkön keresztül jöhessen forgalomba. A bórkereskedők — fejezi be az emlékirat — érdemeseknek mutatkoztak a helyük helyezett bizalomra s fiatal léte-alapjuk megszilárdítása a keresztény magyar kereskedelem és ezzel a magyar társadalom megerősödésének nagy érdekeit szolgálja.

A debreceni felső-építőipariiskola a megvalósulás útján

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet debreceni osztálya akciót indított, hogy a kormány Debrecenben is állítson fel felsőipari építőiskolát. Nemesak Debrecen, de az egész Tiszántul építőipara szempontjából nagy jelentősége van ennek az intézménynek.

A felsőépítő ipariiskola nemcsak az új műszaki erők kiképzése, hanem az építőiparosok szakmai tudásának továbbfejlesztése szempontjából is nagy fontossággal bír.

Nagybáky Antal, Debrecen város országgyűlési képviselője levelet intézett a Magyar Mérnök és Építész-Egylet debreceni osztálya elnökséghez, amelyben közölte, hogy közbenjár az ügyben a közoktatásügyi kormánynál, ahol a felsőépítőipariiskola létesítésére irányuló kérelem ügyében nagy megértésre talált s úgy látszik, hogy annak elvileg nem is lesz akadály.

A jelek szerint — mint a Debreceni Ujság írja — a felsőépítőipariiskola a megvalósulás útjára lépett, azonban az érdekelt tényezők mindennemeltt nagyon is tisztában vannak azzal, hogy nagy munka, sok-sok tárgyalás van még hátra, hogy ez az intézmény véglegesen és mielőbb tető alá kerülhessen.

Kovács címfestő
Hlatky Endre-utca 6. szám

Transzparensok, reklámok, üveg- és bádóg címtáblák szép kivitelben, olcsó árban

Alig volt keresztény bórkereskedő a felszabadulás előtt

Rácz Béla, az első nagyváradai magyar bórkereskedő kérte Horváth Árpád miniszteri biztost további jóindulatú támogatását a szakma részére, majd Karalyos Sándor, a bórkereskedő szakosztály elnöke tett jelentést az elmúlt három év eredményeiről. A felszabadulás előtt nemcsak a városban, hanem a megyében is alig volt keresztény magyar bórkereskedő. S az idegen elemek, akik ki-sajátították maguknak ezt a szakmát, még magyar tanulókat sem vettek fel üzleteikbe, hogy ezzel a magyarság érvényesülését lehetetlenné tegyék. Ma Nagyváradon és Bihar megyében

52 bórkereskedő kezében van a szakma, akik megmutatták, hogy kellő rátermettséggel látják el feladatukat.

Galló János a csizmadia iparosok nevében üdvözölte a közgyűlést és hangsúlyozta a szoros és megértő kapcsolat szükségességét a bórkereskedők és a bórkereskedelem között. A vidéki bórkereskedők nevében Pápay Gyula üdvözölte a közgyűlést, hangoztatva, hogy a biharmegyei bórkereskedők mindenkor készek támogatni törekvésekben a nagyváradai bórkereskedőket.

A talp és felsőbórkiutalás rendszerének bírálata

Dr. Udvary András mondott ezután beszédet:

— Azok, akik a gazdasági élet területét az átállítás előtt megszállva tartották, — mondotta többek között — megakadályozták, hogy keresztény magyar ember megvesse a lábát ezen a területen. Ha mégis sikerült magyar bórkereskedőnek gyökeret eresztenie, azt vegetálásra ítélték az idegen kisajátítók s mindent megtettek az elpusztítására. Még az átállítás után is megkísérelték ezek az idegen elemek, hogy legalább részben megtartsák kezükben a hatalmat, de a keresztény bórkereskedők fellépése meghiúsította szándékukat.

Horváth Árpád e beszédre válaszul előadta, hogy illetékes helyen ő is erőlyesen védelmébe vette a kereskedők érdekeit, a hivatalok közellátási csoportjaival szemben.

Pápay Gyula a vidéki bórkereskedők nevében mutatott rá azokra a nehézségekre, amelyeket az önálló kereskedőknek a Hangya konkurrenciája okoz. Néha már azon a ponton vannak, hogy más foglalkozásra térnek át, mert mindent a Hangya

áru s ők nem jutnak áruhoz.

Karalyos Sándor ezután felolvasta a határozati javaslatot, illetve az emlékiratot, amelyet a bórkereskedők sérelmeiről az illetékes tényezőknek terjesztenek fel. A közgyűlés ezt egyhangulag elfogadta. Zsigmond Lajos, a szakosztály jegyzője mutatott még rá néhány jelentős kérdésre, majd Olasz Vilmos kereskedelmi és iparkamarai főtitkár mondott beszédet. Ismertette a kereskedelmi érdekképviseletek rendszerét s rámutatott annak szükségességére, hogy a kereskedők a közösségi élet szeretetével tömörüljenek ebbe a szervezetbe.

Az új tisztikar

Ezután a szakosztály vezetősége, tekintettel arra, hogy a szakosztály vidéki tagokkal egészült ki, benyújtotta lemondását s a közgyűlés megadta a felmentvényt a távozó tisztviselőknél.

Az új választás során elnöknek Karalyos Sándort, alelnöknek Megyeri Sándort, Sarkadról és Szénási Jenőt Nagyváradról, jegyző-előadónak pedig Zsigmond Lajost választotta meg a közgyűlés.

Vonják vissza a Hangya fiókok kijelölését

Az emlékirat, amelyet a közgyűlés határozata értelmében a városi és megyei főispánhoz, mint közellátásügyi kormánybiztosokhoz, valamint a közellátásügyi miniszterhez terjesztenek fel, a következőket tartalmazza:

Kéri a bórkereskedők, hogy a kijelölt talpbór kereskedők Nagyváradon és Bihar megyében is élvezhessék a vonatkozó miniszteri rendeletekben előírt egyszázalékos portási és beszáradási arányszám előnyét, tekintettel arra, hogy a rendeltetések minden más törvényhatóság területén lehetővé teszik az átvett áruból egy százalék leszámlálását.

Biharvármegye és Nagyvárad bórkereskedőit nagy sérelem érte a közelmúltban, mikor a legutóbbi bockortalp-kiutalást nem a kijelölt bórkereskedők hozták forgalomba. Ez az intézkedés nemcsak a bórkereskedőkre, hanem az ellátottakra nézve is hátrányos volt. Ennek a sérelemnek az orvoslását annál is inkább kéri, mert a talpbórféléknek más által való forgalombahozatalát a közellátási miniszter rendelete tiltja is.

Ugy a megye és a város ellátásának, mint a kereskedők érdekeinek szempontjából kéri a bórkereskedők az ő érdekképviseleteiknek szakmai ügyekben való meghallgatását. Sok esetben — folytatja az emlékirat —

Maludy bácsi beteg...

Vannak értékek, egyéniségek, amelyek mellett közömbösen haladunk el mi, a ma emberei. Ez a ma és mai történések és a munka annyira lekötnek, hogy vagy semmit, vagy csak keveset nézünk és figyelünk másra. hát még a szerény, meghízódó „Hétköznapi” emberekre! Pedig Maludy bácsi nem éppen közönséges ember.

Városunkban közismert. Nincs az a hivatal, utca, üzlet, ahol ne ismernék őt. Nagy, fehér bajusza van; piros arcú, jól öltözött öregúr. Mindenki csodálja friss mozgékonyágát, lelkiismeretes pontosságát. Sok fiatal megszerényen fűrgésével. A mozgásban levő villamosról fiatalosan „Jelöl” ma is! Persze csak akkor, ha a rend szigorú óra nincs a láthatáron. Merthogy már egyszer hetvenkilenc éves korával a villamosról egyenesen az „András” markába ugrott.

És már napok óta nem látható sehol...

Maludy bácsi, a püspökségi altiszt, napok óta beteg. Amit hosszú évtizedek alatt máson látott, most önmagán kell tapasztalnia: a betegséget.

Felkerestem betegágyán. Beszéltem szép emlékeiről.

Hetvenkilencedik éve lakója a sártekének. Első kenyéradója néhai Meszlényi Gyula sztaári püspök, majd Schlauch Lőrinc püspököt követi Váradra.

Itt azóta, már ötven éve, sok mindenben volt része, jöbön-roszban. Sok-sok előkelőség, király, főhercegek, püspökök, miniszterek, magasrangú katonák mellett volt beosztva.

Kedvesen és élénken emlékszik néhai nagy királyunkra, Ferenc József-re. Két alkalommal szolgált mellette. Katonai éreit fölötté, amikor Székelyhídon a Stubenberg grófi család látta vendégül a királyt. Ki is tüntette őfelsége azzal, hogy megszólította és érdeklődött helyzete felől. Másodszor amikor a király Schlauch Lőrinc bitorosnak Váradon volt vendége. Igazi magyaros vendégszeretet volt itt akkor is. Az országos nevű bitoros főpap elkészítette akkorra a Burgban levő szalon butorainak há mását, hogy őfelsége otthonosan érezze magát. Ez ma a rezidencia vörös szalonja. És Maludy bácsi a király személye mellett teljesített szolgálatot pár napig. És szolgált a tragikus sorsú IV. Károly királyt irónörökös korában.

Szmrecsányi Pál, gróf Széchenyi Miklós, Bielik Imre, Fiedler István, Márton Áron püspökök, Mayer Antal apostoli kormányzó mellett szolgált és szolgálja a mostani főpáztort, dr. Scheffler János püspök urat...

Papi nemzedékek ismerik. Megható látni a trianoni országrészből jövő egyházmegyei idősebb papokat, akik régi és rég nem látott ismerősként üdvözlik. És jól esik neki, hogy nem felejtették el.

Amikor magasrangú vendég volt a rezidenciában, a felszolgálat mindig az övé volt. Jól emlékszik József főherceg édesatyjára. Aki a palota kertjében levő „Józsefhalmon” szokta reggelijét elfogyasztani. — Sok-sok püspök fordult meg itt öt évtized alatt, de leginkább gróf Mailáth püspök urat emlegeti, akinél többször kellett gyönnia és aki sokszor és nagy szeretettel elváltotta el vele. Még fényképével is megajándékozta.

Látta a palotát és környékét udvarát a régi nagy díszességben, de ta-

nua volt és osztozott balsorsában is.

Kedves erőszakosságával mindenhol eredményt ért el. Pedig az elmúlt impérium alatt a városházán megparancsolták neki, hogy ott csak románul szabad beszélni. De ő visszafelelt magyarul.

— Eddig jó volt magyarul. Ezután se tudok másként. A levélnek mindegy, hogy milyen nyelven adom át... És ettől kezdve békén hagyták.

Kicsi családja szeretettel veszi körül. Gyermekei az ő körükben nagy szeretetben állnak. Szép nevelést biztosított nekik. Papot, iparost, hivatalnokot, övönöt adott a társadalomnak. Sokszor keresik fel az atyai házában.

Lelkiismeretes ügybuzgóságára jellemző, hogy most is, betegsége idején egyedüli és legfőbb gondja, mi van a püspöki irodában...

Amikor alkalmá volt pár percig az

iroda melletti szobájában tartózkodni, napközben is imakönyvét veszi elő. Imádkozik feletteseiért, családjáért, hazájáért. Nincs az a nagymise, Litánia, amelyiken ne volna látható a székesegyházban... De erre napközben édeskerés ideje van. A megnövekedett munkát a régi frissességgel látja el, de szomorúan tapasztalja, hogy a nagy vendégek mellől lassan kimerad...

Ő a dohánybeszerző. Amikor cigarettavadászatra indul, szépen kipödrí bajuszát.

Napok óta panaszkodik, milyen makacs a hűlés. Milyen nehéz lázzal járni az utakat, hivatalokat... Küzdött a hűlés ellen, de végül is a kór győzött... Szomorúan ment haza, szomorúan néztünk utána...

Fogságnak érzi az ágyat. Alig várja, hogy felgyógyuljon és visszajöhessen. Mi is!

Ezért kívánunk mielőbbi teljes felgyógyulást Maludy bácsinak!

Szittyá.

NÉPSZAPORODÁSUNK KÉT VILÁGHÁBORU KÖZÖTT

Nagy veszteségünk ellenére „háromgyermekes” nép vagyunk újra

A népesség széles rétegeit minden háború sokszorososan megtizedeli. Amíg azonban általában csak a frontok eleseitjeire szokás ezzel kapcsolatban gondolni, addig sokkal nagyobb a veszteség abban a negatívumban, amelyet a háború következtében elmaradt születések hatalmas száma jelent. Ez

a veszteség még akkor is, ha számbelileg nem éri el a hősi halottak számát, akkor is többet jelent annál, mert hosszabb időn keresztül fognak ezek hiányozni a nemzet egészéből és ezért háború idején a népmérő mérleg alakulásával foglalkozni ugyancsak nem lehet érdektelen.

Az első világháború vesztesége a születések elmaradása következtében félmillió ember

Magyarország az első világháború következtében súlyos veszteségeket szenvedett a nagyszámú elmaradt születések miatt. Csak a trianoni területre vonatkoztatott adatok szerint 1911. és 1914. között évenként 260.000 születés történt, amivel szemben már 1915-ben mindössze 188.000, 1916-ban 135.000, 1917-ben 131.000 és a háború utolsó, legyedik évében csak 128.000 élveszületést lehet kimutatni. A születések száma négy év alatt felére ment vissza és kerek számban négy év alatt elmaradt születéseket félmillióra lehet becsülni. Ha tekintetbe is vesszük a csecsemőkór pusztításait, akkor is ez azt jelentette, hogy 1924-ben már 400 ezer gyermekkel kevesebb járt az elemi iskolákba, 1930-ban ennyivel kevesebb került tanoncserba és 1941-ben közel ennyivel kevesebb volt az állításkötelesek száma, de ennyivel kevesebben alapíthatnak a mostani időkben

családot és ennyivel kevesebb új otthonra, lakberendezésre van már szükség, de ennyivel kevesebben is tesznek eleget már mint új házasok a nemzet-szaporító legszentebb kötelességnek.

Az első világháború eredménye — mint már fentebb is megállapítottuk — kerekén félmillió főnyi születés kiesés volt. A frontokról visszatért katonák tömegei igyekeztek annyira, amennyire pótolni a dolgokat és ennek eredményeként 1919-ben a trianoni területen 217.000 újszülött volt, 1920-ban 250 ezer és 1921-ben 255.000, 1922-ben ismét 250.000. Látható, hogy a nagy mulasztás bepillátása nem tudott azonban teljes eredményt elérni és még a világháború előtti évek születési átlagát sem lehetett többé elérni. A születéseik száma azonban a háború utáni 255 ezres csúcstól kezdve a további években még fokozottabban csökkent.

Az első világháború gazdasági következményei még nagyobb pusztítást idéztek elő a népszaporulatban

A születések száma a trianoni területen a huszas években többé nem tudta megközelíteni, illetve elérni a világháború előtti eredményeket, sőt a kiesés mind jobban növekedett. A születések számát abszolút értékek helyett viszonyszámokban is közelíthetjük. A leginkább használt viszonyszám tekintetben a lélekszámmal való arányítás. Ebben a viszonyításban a szü-

letések számának ritkulása talán még jobban kifejeződik, amit fokozhatunk azzal, hogy öt éves átlagra adhatjuk meg a legfontosabb értéket. Ezek szerint

1911—1915 években száz lakosra átlagosan még 31.1 születés,

1916—1920 években száz lakosra átlagosan 21.8 születés,

1921—1925 években száz lakosra átlagosan 29.4 születés.

1926—1930 években száz lakosra átlagosan 26.8 születés,

1931—1935 években száz lakosra átlagosan 22.4 születés,

1936—1940 években száz lakosra átlagosan 20.0 születés jutott

csak, ami azt bizonyítja, hogy a harmincas évek második felében a trianoni területek népessége még annyival sem járult a nemzet erőinek szaporításához, mint az első világháború hozsuzú öt esztendeje alatt.

A huszas és harmincas évek alatt a születések arányszámában végbement változás végeredményben azt jelentette, hogy 1923. és 1943. között kerekén egymillió születés maradt el, ami köztöbben megállapított félmillióval együtt most már 1.5 milliót — a csecsemőhalandóság következtében elhaltak leszámítása után is — 1.2 millió hiányt jelent, ami a trianoni országrület lakosságának 10 százalékaival egyenlő. A Trianonban reánk mért gazdasági megpróbáltatások ilyen módon végeredményben még évtizedek múlva is súlyosan kihatott megterjedésben jutottak kifejezésre és nyilvánultak meg.

A születések nagyobb arányú elmaradása a trianoni országrületen elsősorban gazdasági okokra volt visszavezethető. A trianoni megcsönkített országban vergődő ország talpraállítására olyan súlyos áldozatokat követelt, hogy komolyabb nép és családi politikára gondolni sem lehetett. A népesség szociális és gazdasági helyzete annyira a mélypontra jutott, hogy a születések számának ilyen arányú ritkulása egyáltalán nem volt meglepő, annak ellenére, hogy ugyanebben az időszakban a házasságkötések számában visszaesés egyáltalán nem mutatkozott.

A probléma első felét már felvetettük és rámutattunk arra, hogy az első világháborút követő húsz évben a magyar népmozgalmi mérleget az élveszületések száma milyen jelentős mértékben rontotta meg és hogy az első világháború a hősi halottakon kívül másfélmillió meg sem született magyart kívánt áldozatul.

A trianoni korszak nyomorúságos állatalansága klasszikus módon jut ezekben a számokban kifejezésre.

Trianon bilincsei azonban lehullottak és jogosan vetődhetik fel a kérdés, mennyiben volt a felezabadulátnak befolyása a születések számának alakulására.

Bármennyire is rövid idő telt el a trianoni bélyekek leszakadása óta, a hatás már látható, sőt mérhető is. Az élveszületések arányszáma már 1941-ben 21.1, 1942-ben pedig 20.8. Egyik sem sok, de ne feledjük azt, hogy a harmincas évek második felében a legmagasabb élveszületési arányszámot 1936-ban 20.4-gyel mértük és hogy az 1941-es és 1942-es élveszületési arányszámra a háborúnak ma komoly behatása kellett, hogy legyen. És ha nem is tekinthetünk el attól, hogy 1940-ben több hónapon keresztül mozgósítva volt haderőnk, és 1941-ben az orosz elleni küzdelem is megkezdődött, ami kétségenkívül az apák nagy tömeget vette igénybe és vonta ki a családalapítás, a fajfenntartás kötelessége alól.

Az 1941. és 1942. évi adatok azt bizonyítják, hogy újra háromgyermekes népek vagyunk, vagyis minden családban átlag három gyerekkel számolhatunk. Ennek fontosságát csak akkor látjuk elég világosan, ha megmondjuk azt is, hogy a kétgyermekes rendszer mellett háromszáz év alatt a nemzet teljesen kipusztult volna.

Balesetet okozott a hóvihár

(Nagyvárad.) Vasárnap hajnal óta hatalmas hóvihár tombolt Bihar megyében. A sűrű havazás teljesen beleperte az utakat és a közlekedést nagyban akadályozta.

Nagyváradon egész napon át sűrűn hullott a hó és a szélfergeteg estig sem szünt meg. A zord időjárás több kisebb balesetet okozott. Vasárnap este Kovács István borkereskedő a „Kispipa” vendéglő lépcsőjén véletlenül megcsuszott és olyan szerencsétlenül esett el, hogy jobbkezével betört az étterem ablaküvegét, miközben csuklóján könyvebben megsérült. Sérülését a mentők köztették be.

Jólsikerült előadás a Szent József Kulturházban

A Szent József Kulturház műkedvelői tegnap ismételt előadták a „Juhász legény, szegény juhász legény” című háromfelvonásos énekes, táncos népszínművet.

A természet teljesen megtöltő közönség sok helyen orkányszerű kacagásban tört ki és meleg tapsal jutalmazta az egyes szereplők játékát.

Elősorban Kiss Istvánt kell kiemelni, aki nagyon jó volt a bolond Józsi szerepében, ki több táncszámát meg kellett, hogy ismétlje. Özvegy Mikuláné szerepében dícséretre méltó játékot nyújtott Porta Istvánné, a leánya szerepében pedig Sztankovics Jucika aratott nagy sikert, akit a közönség szintén többször viszatapsolt. Bobák Péter csizmadia szerepét pedig Dauisovszki József játszotta nagy rátermettséggel, aki mint műkedvelő előrangut nyújtott. Szépen megjátszotta szerepét Géczy István, ki egyébként a címszerepet játszotta. Nagyon jó volt Vekerdý Sándor a bíró szerepében is. És a többi szereplők is mind a tudásuk legjavát nyújtották, kik mind hozzájárultak az előadás sikeréhez. A darabot Ácher Jakab rendezte.

Igen sok adomány érkezik a Vöröskereszthez

Kolozsvárról jelentik: Sebők András és Németh István leventék Domokos faluból 100 pengőt. Csögör János Szamoszentmiklósról 300 pengőt, a kolozsvári római katolikus fiunépiszkola 201 pengőt, dr. Szentkirályi műszaki és elektrotechnikai szaküzlet 200 pengőt, Kolozsvári Elő Erdélyi Papirlemezgyár munkásai 71 pengőt, Állami Népiszkola Tacs 25 pengőt, Torbozlói Ref. Iskola Ifj. Vöröskereszt Csoportja 30 pengőt, Major László Szászfence t. o. felügyelő 24 pengőt, Nagyszántói Állami Népiszkola 16 pengőt, Taenádi György Szék-ről 15 pengőt, Légvédelmi Figyelő őrs 10 pengőt, Dipsei Áll. Iskola 11 pengőt küldött be. Fejérdi Sándorné Nyárádszereda környéki falvakból 1500 cigarettát, Máthé Margit és Izstl Jenőné Boenjfaluból szeretetsomagokat. Czizel Mária tanítónő Borgótináról 350 cigarettát küldött a Magyar Vöröskereszt kirendeltségének. A sepsiszentgyörgyi Vöröskereszt fiókhöz is sokan küldték be adományukat, úgyhogy a helyi sajtó minden száma közül a kisebb-nagyobb adományok adakozóinak nevét.

Vasárnap délelőtt átkísérték Fekete Bélát az ügyészségi foházba

(Nagyvárad.) Fekete Béla mozi-jegyszédőt, akit — mint ismeretes — azzal gyanúsítanak, hogy Bökfi Eszter 14 éves kisleányt kegyetlen módon megölte, vasárnap délelőtt 10 órakor a rendőrségről átkísérték a királyi ügyészség foházába.

A királyi ügyészség hivatalos jelentése

A nagyvárad királyi ügyészség Fekete Béla átkísérésével kapcsolatban vasárnap délben a következő közleményt adta ki:

— A rendőrkapitányság a mai napon átkísértette Fekete Bélát, akit a kir. ügyészség rendelkezése a kir.

ügyészségi foház ideiglenesen befogadott.

A kir. ügyészség ebben az ügyben a nyomozás adatai alapján Fekete Béla ellen szándékos emberölés, rablás és lopás büntetési miatt a vizsgálat lefolytatását indítványozta a kir. törvénysszék vizsgálóbírájánál.

Együttal indítványozta a terheltnek vizsgálati foházba helyezését.

A vizsgálat célja a nyomozás során elért bizonyítékok bírói biztosítása.

Bár a vizsgálati indítvány előterjesztése már vádemelés, a bíróság elé benyújtandó vádiratot véglegesen a kir. ügyészség csak a vizsgálat befejezése után fogja összeállítani.

Magyarország területre 12-ik, lakosságra 8-ik az európai államok sorában

Soha, még az első világháború idején sem foglalkoztatta a világot annyira a kisállamok helyzete és sorsa, mint most. A világsajtó véleményei ott hányódnak a gyűlölet és a tárgyilagos szemlélet, a pillanatnyi érdekek és a távolabbi jövőbe tekintő megfontolások végtelenségéig. Nehéz eligazodni, hogy a sajtó követeléseiben, fenyegetőzéseiben mennyi a propaganda és mennyi a felszínre törő indulatok teletöltött kitérése. Erdemes tehát kisebb közelebről megvilágítani a kisállamok helyzetét — természetesen számot vetve a mai viszonyok közt önként értendő statisztikai hiányosságokkal is. A közelebről megvilágítás — amiről alább lesz szó — Európa 36 államának területi és lakossági rangsorát kívánja megállapítani e zezel feleletet adni arra a kérdésre: melyek a tényleges nagy államok — vagy ha jobban tetszik, nagyhatalmak — melyek a közép, a kis és a liliputi államok? Ez a rangsor megállapítás aztán feleletet ad arra a kérdésre is, mely államok azok, amelyek akarva, akaratlanul, a kisállamokról szóló nagy világvi sodraba kerültek és akár semlegesek, akár nem, érdekeltjei a jövő kibontakozásának és fejlődésének.

Előre kell azonban bocsátanunk a következőket: A számadatok túlyomórészben az 1937. évi államok adatait

Államrangsor terület szerint

Ami most már a terület szerinti osztályozást illeti (zárjelbe tett számok négyzetkilométert jelentenek) a sorrend a következő:

A nagyhatalmak:

1. Európai Szovjetországról (közelbelül 100.000.000), 2. Német Birodalom 681.000, 3. Franciaország (551.000), 4. Spanyolország (504.500), 5. Svédország (448.000), 6. Finnország (388.000) 7. Norvégia (323.800), 8. Anglia (311.900), 9. Olaszország (310.000)

Középpálmak:

10. Lengyelország (200.000), 11. Románia (175.000), 12. Magyarország (164.000), 13. Csehország (130.000) protektorátus, 15. Görögország (127.800), 16. Horvátország (105.000)

Kisállamok:

17. Portugália (91.000), 18. Lettorszagról (85.000), 19. Litvánia (55.000), 20. Észtország (47.000), 21. Szerbia (45.000), 22.

türköztetik vissza, de ott, ahol indokoltnak látszik, figyelembe kellett venniük olyan időközben beállt változásokat, amelyek a mai helyzetre vonatkoznak. Nem állítottuk be a rangportba a Vatikán-államot, amely kívül áll minden hatalmi rangsorozaton, mert bár Európa legkisebb állama, mégis nagyhatalom, illetve világhatalom és ez a rangja nem területének négyzetkilométerein, vagy állampolgárainak számán, hanem az isteni rendeltetés közzelvetésében több mint 350.000.000 ember lelki, szellemi, hozzátartozandóságán alapul.

Az alább következő számadatokból kiténik, hogy területi nagyság szerint 9 állam tartozik a kifejezetten nagyhatalmak sorába (négyzetkilométerekben 100 millió és 310 ezer között), 7 állam a középpálmak sorába (200 ezer és 105 ezer között), 12 állam a kisállamok sorába (65 ezer és 23 ezer között) és 5 állam az ugynevezett liliputi államok sorába (2586 és 61 között).

Lakosság száma szerint — ami a rangsorban döntő jelentőségű — 5 állam tartozik a tényleges nagyhatalmak közé (100 millió és 40 millió 700.000 között), 4 állam a középpálmak közé (22 millió és 13 millió 350.000 között), 19 állam a kisállamok közé (8 millió és 1 millió között), 6 állam liliputi hatalmak közé (800 ezer és 5000 között).

Dánia (44.300), 23. Svájc (41.300), 24. Hollandia (34.200), 25. Írorszagról (33.000), 26. Szlovákia (32.500), 27. Belgium (30.400), 28. Albánia (27.000), 29. Európai Törökország (23.605).

Liliputi államok:

30. Luxemburg (2586), 31. Monaco

A Német Akadémia Nagyvárad Lektorátusa

Schubert utca 5. szám

A magyar-német kulturhét és a képkiallítás

február 8. délelőtt 12 órakor

unnepléyes megnyitása a Lektorátus termében

Meznyitó beszédet mond: dr. Ernst Häckel, a Német Tudományos Intézet igazgatója, dr. Hlatky Endre főpánúr és Eduard Lurtz német konzul.

A belépés díjtalan.

Szent József nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.

Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készít.

(1500), 32. Andorra (452), Liechtenstein (157), 34. San Marino (61).

Amint ebből a rangsorból látszik, a területi nagyság nem tükrözteti pontosan vissza az egyes államok tényleges hatalmi helyzetét és világpolitikai súlyát. Oroszország gigantikus nagysága mellett — a Német Birodalom kivételével — a többi nagy állam kisállamnak látszik. A nagy államok sorában van például Finnország is, pedig ez a valunk rokon állam a kisállamok közé sorozza magát, amint hogy a lakosság száma szerint abba a rangorba is számít. És végül nem fejezi ki pontosan ez az osztályozás az egyes államok geopolitikai helyzetéből kifolyó súlyát és nemzetközi jelentőségét.

Hatalmi rangsor lakosság szerint

A lakosság szerinti osztályozás sorrendje a következő:

Nagyhatalmak:

1. Európai Szovjetországról (100 millió), 2. Német Birodalom (90.680.000), 3. Anglia (48.500.000), 4. Olaszország (40.800.000), 5. Franciaország (40.700.000)

Középpálmak:

6. Spanyolország (22.300.000), 7. Lengyelország (15.900.000), 8. Magyarország (14.500.000), 9. Románia (13.450.000)

Kisállamok:

10. Bulgária (8.000.000), 11. Belgium (7.900.000), 12. Hollandia (7.600.000), 13. Csehország (protektorátus) (7.500.000), 14. Szerbia (7.000.000), 15. Svédország (6.500.000), 16. Írorszagról (6.300.000), 17. Portugália (6 millió), 18. Görögországról (6 millió), 19. Horvátországról (6 millió), 20. Finnországról (4.500.000), 21. Svájc (3.900.000), 22. Dánia (3.500.000), 23. Norvégia (2.800.000), 24. Szlovákia (2.653.000), 25. Litvánia (2.100.000), 26. Lettorszagról (1.900.000), 27. Európai Törökországról (1.500.000), 28. Észtországról (1.100.000).

Liliputi hatalmak:

29. Albánia (800.000), 30. Luxemburg (285.000), 31. Monaco (32.000), 32. San Marino (13.000), 33. Liechtenstein (11.500), 34. Andorra (5200).

A lakosság szerinti rangsor már inkább megközelíti a valóságos hatalmi helyzetet, de lényegesen módosulna a sorrend, ha hozzászámítanók az egyes államok lakosságához az Európán kívüli gyarmati lakosság lélekszámát, ami például más világítába helyezné Portugáliát, Hollandiát, Belgiumot és más gyarmatosított országokat, Magyarország — amely Közép-Európában fekszik és nem Délkelet-Európában, ahogy azt újabb időben helytelenül írják és mondják — tipikusan középpálmak-területre a 12-ik, lakosságra a 8-ik a rangorban. (ktm.)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 hóra 4.30 P.
 3 hóra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

JÓZSEF FERENC FŐHERCEG
NAGYVÁRADRA JÖN. Nagyvárad, febr. 7. József Ferenc főherceg és Anna főhercegnő március 4-én Nagyváradra érkeznek. A főherceg részt vesz az Emeciana közgyűlésén.

Elutazott Bulgária első követe
Helsinki-be. Szófiából jelentik: (MTI) Jovov Mihály, Bulgária Helsinki-be kinevezett követe, hétfőn utazik el Szófiából, hogy elfoglalja állomását, egyben, mint Bulgária első helsinki követe, megszervezzék Helsinki-ben a bolgár követséget.

BAKÓ ISTVÁN FŐMÉRNÖK LETT.
 A Budapesti Közlöny február 6-i száma közli, hogy Bakó István városi mérnököt, nagyváradit lakost Nagyvárad th. városához főmérnökké nevezték ki.

Hasznos Imre igazgató gyásza. Hasznos Imrét, az állami kereskedelmi középiskola igazgatóját súlyos gyász érte, apósa Bárdossy Miklós nyugalmazott főerdőmérnök f. hó 3-án délután 5 órakor rövid szenvedés után meghalt. Temetése a Rulikovszky-temető Steinberger kápolnájából lesz 8-an, kedden délután fél 4 órakor.

A NÉMET KÉPKIALLITÁS megnyitása kedden délelőtt 12 órakor a Lektorátus termében. Megnyitót tartja dr. Ernst Häckel dr. Hlatky Endre főispán úr és Eduard Lurtz német konzul. — Dr. Hlatky Endre főispán úr előadása 8.án estéről 14-ikén estére lett elhalasztva.

ELŐADÁS BUDAPEST FÜRDŐVÁROSÁRÓL. Nagyvárad, febr. 7. „Budapest furdőváros” címmel a közeljövőben ismertető filmmel kísért előadás lesz Nagyváradon, amely iránt széleskörű érdeklődés nyilatkozik meg.

Előleget vett fel tüzfára egy színház. Nagyvárad, február 7. Dávidovite Salamon nagyváradit lakos feljelentést tett a rendőrségen, amelyben előadta, hogy Kemnerle András napzámos tőle 400 pengőt vett fel arra a célra, hogy részére tüzfát szállít. A fát nem szállította le, sőt az előleget nem volt hajlandó visszaadni. A rendőrség Kemnerle Andrást őrizetbe vette, majd átadta a királyi ügyészségnek.

Rövidesen folytatják a Duna-Tisza csatorna előkészítő munkálatait. Jelentették, hogy az ősszel három mérnökcsoport dolgozott a Duna-Tisza-csatorna vonalán. Az egyik csoport a végleges csatornavonalat jelölte ki, a második a geológiai kutatásokat, a harmadik pedig a szintezési és bemérési munkálatakat végezte. Az előkészítő munkálatok a tél folyamán félbeszakadtak. A kedvező időjárás beköszönésével tovább folytatják, úgyhogy fél éven belül már végleges munkaterv összeállítására kerül sor.

Hitler üdvözölte Mandzsucuo császárt születésnapja alkalmával. Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról közlik a Német TI-val. A Führer Mandzsucuo császárnak február 6-i születésnapja alkalmával küldött táviratban szívélyes szavakban fejezte ki jókívánatait.

A legjobb katonavigjáték!

Csákó és kalap

Főszereplők: Simor, Bilicsi, Kiss Manyi, Latabár, Vaszary

a CASINO-ban

Zilahi Lajos híres regényének filmváltozata

Valamit visz a víz

Főszereplők: Karádi Katalin és Jávor Pái
 Bemutató szerdán az APOLLO-ban

Veszedelemes arányú pestis dühöng a török-bolgár határ mentén. Szófiából jelentik: (MTI) Törökországból Bulgáriába érkezett hírek szerint a török-bolgár határ mentén fekvő területen és Drinápoly városában veszedelemes arányú pestisjárvány tört ki. A török hatóságok két hét alatt 5000 megbetegedést jelentettek. Bulgáriába érkezett hírek szerint a járvány egyre terjed. A bolgár egészségügyi és határhatóságok a legszigorúbb rendszabályokat rendelték el.

Munkatáborba kerülnek Dél-Rodeshiában azok, akik nem tették le a katonai esküt. Genfből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Londonból jelentik, hogy a South-Africa című folyóirat közli, hogy Dél-Rodeshiában ugynevezett munkatáborokat létesítettek. Azok a délrodeshiak kerülnek oda, akik teljesítik ugyan katonai kötelezettségeiket, de megtagadták az esküt és nem hajlandók a gyarmatokon kívül katonai szolgálatot teljesíteni.

3000 munkás sztrájkol a Ford gyárban. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit hírszolgálat Newyorkból jelenti, a Ford Motor Rt. szerelő üzemének három ezer munkása önkényesen beszüntette a munkát. A sztrájk azért tört ki, mert vizsálly keletkezett a kísérleti osztály két gépkocsivezetője miatt.

A NÉMET KÉPKIALLITÁS megnyitása kedden délelőtt 12 órakor a Lektorátus termében. Megnyitót tartja dr. Ernst Häckel dr. Hlatky Endre főispán úr és Eduard Lurtz német konzul. — Dr. Hlatky Endre főispán úr előadása 8.án estéről 14-ikén estére lett elhalasztva.

A Baross Szövetség Elnöksége ezúton kéri és hívja meg az összes fűszer, vagyis, fűszer-csemege, fűszer-élelmiszer, szatócs-kereskedő szakosztály tagjait, hogy tekintettel a múlt héten elmaradt szakosztály-értekezletünkre, folyó hó 9-én (szerda) délután pontosan fél-nyolc órakor kezdődő szakosztály-nagygyűlésre, mindenki saját érdekében megjelenni sziveskedjék. Ezen alkalommal igen sok fontos szakmabeli ügyet tárgyalnak meg és esetleg szükségessé vált további eljárásokat, intézkedéseket tesznek folyamatba. Az egyetemes határozatok, kijáráások mérlegelése és figyelembe vétele mellett feltétlenül szükséges, hogy a szakosztályok egyes tagja jelen legyen. Elnökség.

A Baross Szövetség Vezetősége ezúton hívja meg az összes öszerecszakosztály tagokat, hogy folyó hó 8-ikán (kedd) délután pontosan 5 órakor kezdődő nagygyűlésre minden egyes szakosztály tag, de ugyanakkor minden iparigazolvánnyal már rendelkező, valamint akinek iparigazolványa elintézés alatt — folyamatban van — de azok is, akiknek ezen iparigazolvány kérelmük elutasított, a fenti nagygyűlésre — saját érdekükben okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Mindenki itt legyen, hogy egyetemes intézkedés történhessen. Elnökség.

BUTOROKBÓL ma is nagy választék ARTA butorúzet, Pannonia épület, Bethlen István-utca 2.

Borzalmas tűz egy dunántúli faluban. Pápáról jelentik: (MTI) A Pápától 12 kilométerre levő Ganna községben vasárnap este hét órakor hatalmas lángnyelvek csaptak fel, amelyek az erős szélviharban gyorsan szétterjedtek az egyik házról a másikra, úgyhogy fél óra alatt a falu háromnegyed része égett. A szél nagyon megnövekedett a mentést. Attól tartanak, hogy a tűzvész elhamvasztja az egész falut. A fauval a távbeszélő összeköttetés is megszakadt.

Lefürészelt férfifejet találtak a kolozsvári állomás egyik szemétdödrében

Kolozsvárról jelentik: Szombaton délelőlt szokatlan leltre bukkant a kolozsvári MÁV állomás területén az egyik pályán. A szemétes gödörből, amint a szemétes éppen el akarták szállítani, egy lefűrészelt férfifej került elő. A leleten pontosan kivehető a fűrész nyoma, habár az már hosszabb ideje lehegett a szemétes gödörben. Az esetről nyomban értesítették a rendőrkapitányság bünyügyi osztályát, amely azonnal megkezdte a vizsgálatot. Az eddigi feltevés szerint lehet, hogy büntényről van szó, de nincs kizárva az sem, hogy a lefűrészelt férfifej valamelyik orvosi laboratóriumból került ki eddig még ki nem derített módon s jutott a szemétes gödörbe. A vizsgálat tovább folyik. A rendőrség intézkedésére a középkorúknak itélt, lefűrészelt férfifejet beszállították a törvényszék bonctani intézetébe. A nyomozás folyik annak megállapítására, hogy a férfifej milyen úton került az állomás egyik szemétes gödrébe.

Berde-bizottságok alakulnak Erdélyszerte. Marosvásárhelyről jelentik: Geley József dr. egyetemi tanár kezdeményezésére Kolozsvárt ugynevezett Berde-bizottság alakult, amely célul tűzte maga elé tehetséges székely iskolásgyermek tanulmányi lehetőségeinek elősegítését. Az eddig megalakult Berde-bizottságok eddig húsz tehetséges székely gyermek iskoláztatásának költségét biztosították.

A NÉMET KÉPKIALLITÁS megnyitása kedden délelőtt 12 órakor a Lektorátus termében. Megnyitót tartja dr. Ernst Häckel dr. Hlatky Endre főispán úr és Eduard Lurtz német konzul. — Dr. Hlatky Endre főispán úr előadása 8.án estéről 14-ikén estére lett elhalasztva.

A NAGYVÁRAD ÉS VIDÉKE IPARTESTÜLET ruházati iparosok szakosportja felkéri a szöv. és a köztöszv. iparosokat, hogy folyó hó 8-án, kedden este 6 órakor a szakosztály irodahelyiségében fontos értekezleten megjelenni sziveskedjenek.

Saját légvédelmi ágyúk szétlőtték egy amerikai falut. Liszszabonból jelentik: (MTI) Mint az angol hírszolgálat jelenti Newyorkból a Newyork államban fekvő Staten islandi Grimee falut, amely dombon épült, szombaton amerikai légvédelmi ágyúk lőtték egy, a newyorki kikötőben horgonyzó kereskedelmi hajóról. Egy ágyúkezelő, amint a gyorstüzelő ágyú borító lapját eltávolította véletlenül bekapcsolta az elsőt szerkezetet. 56 gránát érte a szigetet, amint a rendőri vizsgálat megállapította. Emberéletben nem esett kár, csupán anyagiakban.

Kik kaphatnak régi, olcsó bőrtalpu cipőkre utalványt? Jelentették nemrégiben, hogy a közellátásügyi miniszter rendelkezésére a cipőkereskedőknek össze kellett írniok a raktárakon levő régi gyártmányú bőrtalpu cipőkészleteket. Az összeírás eredményéről bejelentést kellett tenni a hatóságnál és ezeket a régi gyártmányú bőrtalpu cipőket nem a rendes zöldutalványra, hanem külön e célra rendszeresített utalványra szabad csak áruészteni. Ilyen különleges utalványt csak azok kaphatnak, akik a lábbeli gazdálkodás bevezetése óta eddig semmiféle cipőjuttatásban nem részesültek, vagy azok az igényjogosultak, akik a korlátozások óta csak talpalásra vagy fejükre kaptak utalványt. Mindkét esetben figyelemmel kell lenni elsősorban a hadigondozottakra, a leszerelt katonákra és a sokgyermekes családokra. A különleges utalványok csak a rajtuk felbontott kereskedőnél, a kiállított törvényhatóság területén válthatók be és a beváltás határideje február 29. (Magy. Tud.)

Eredményes tisztogató műveletek Savoyában. Vichyből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A francia milícia Savoya területén végzett tisztogatása során Thones vidékén 18 terrorizát tartóztatott le. — Egyver, gépkocsi és más anyag került a rendőrség kezére. Egy terrorizát ellenállás miatt aranylótték, egyet pedig megsebesítettek.

A város egyheti népmozgalmá

SZÜLETÉSEK:

Vadásb Ferenc cipészmeister leánya Magdolna, Tóth István napszamos fia Lajos, dr. Toperczer Ferenc rendőrfogalmazó fia Ferenc, dr. Váradi Sándor m. kir. tüzérfőhadnagy leánya Klára, Gál József villamos kocsivezető leánya Etelka, Vaczlavik János béres leánya Anna, Szabados Imre kocsis leánya Mária, Gitye Dömötör napszamos fia György, Szommer Endre napszamos leánya Róza, Erdei Ambrus gáttor leánya Piroška, Farkas József rendőr leánya Erzsébet, Szalai József cipészsegéd leánya Edit, Koszta József csizmadia segéd fia Jenő, Nyilas István magántisztviselő leánya Gyöngyi, Hotya Dömötör molnárszegéd fia Dömötör, Szücs György asztalos segéd fia György, Szalai László magántisztviselő leánya Erika, Argyelán Sándor kályhás segéd leánya Éva, Patka János kereskedő segéd leánya Zsuzsanna, Nagy György kishirtokos fia István, dr. Szücs László községi orvos leánya Erzsébet, dr. Makai István körorvos leánya Ágnes, Poroszlav Andor földhirtokos leánya Margit.

HÁZASSÁGOK:

Szöllősi Antal fűszerkereskedő és Nagy Erzsébet, Dr. Keresztesi Tibor klinikai orvos és Keledy Livia, Dr. Balázs Gyula huszárszázasos és Matejoric Mária, Rosenblum Lajos vízvezeték-szerelő és Áron Szeréna, Erdei József zsidó gimn. altiszt és Szolnoki Júlia, Weöres János gépgyáros és Nádányi Katalon, Tar Ferenc cipészsegéd és Somogyi Margit, Jakobi Andor magántisztviselő és Rosenblum Irén, Milián György napszamos és Vigykán Mária, Vizek Herman textil kereskedő és Stern Ágnes, Juhász János cipészsegéd és Kovács Piroška, Kasza Dezső városi tisztviselő és Danese Rozália, Papdán József fűszerkereskedő és Zaharic Mária, Szabó László villanyszerelő mester és Fauszt Juliánna, Ágoston Albert asztalos segéd és Triznai Irén.

HALÁLOZÁSOK:

Karmazsin Imre 68 éves, Krausz Herman 61 éves, özv. Répászky Józsefné Mikó Juliánna 68 éves, Papp Istvánné Gitye Juliánna 39 éves, Halász Erzsébet 20 éves, Böckfi Eszter 13 éves, Jelinek Géza 69 éves, Szalai Ferenc 50 éves, özv. Urzika Demeterné, Loló Juliánna 70 éves, özv. Takács Józsefné Rácz Juliánna 70 éves, özv. Seidenfeld Áronné Feldman Rozália 79 éves, özv. Fekete Andrásné Orbán Rozália 93 éves, Szabó Anna 18 éves, özv. Bogu Ferencné Lukovits Mária 77 éves, Martin Ilona 11 éves, Nay Mária 3 hónapos, Nemes János 2 hónapos, Bóna Juliánna 50 éves, özv. Goldstein Hermanné Rosenfeld Regina 57 éves, Stolcz Henrikné Schwarcz Zsenni 79 éves, Grosz Bernát, Mátyás György 41 éves, özv. Nemes József 84 éves, özv. Tóth Béláné Csete Erzsébet 63 éves.

**Pártolja a
keresztény ipart!**

SPORT

Hóvihar miatt elmaradt a NAC idénynyitó mérkőzése

(Nagyvárad.) Amikor vasárnap reggel elkezdett szállingózni a hó, senki sem gondolt rá, hogy délutánra olyan hóviharrá változzék az idő, ami lehetlenné teszi a NAC idénynyitó mérkőzését. Bár mindenki reménykedett az utolsó percig, a csapatok is kimentek a pályára, sőt az öltöztetés is hozzáfogtak, amikor azonban a vezetők közelebről is megvizsgálták a helyzetet, egyhangulag megállapították a pályán lévők, hogy a hó miatt talán még lehetne játszani, azonban a szinte vízszintes irányba hordott orkászzerű hófúvással szemben nemhogy játszani, de még a szemtet sem lehetett kinyitni.

A mérkőzés lefűvása után Rónay Ferenc elkéserevedve mondta:

— Nagyon lehangol, hogy egy ilyen fontos nemzetközi találkozó előtt, mint a 13-án sorakerülő Gradjanski mérkőzés, amely ellen az utóbbi időben egyetlen magyar csapat sem tudott győzni, nem bírtunk egy kiadósabb barátságos mérkőzést játszani. Pedig ez a mérkőzés számunkra igen fontos lett volna mind erőnléti, mind a próbajátékos kipróbálása szempontjából.

— Hogy a fiukban milyen határtalan lelkesedés volt a játék iránt, mi sem bizonyítja jobban, hogy még ebben az itélet-időben is játszani szerettek volna, azonban ezt nem engedhettük meg, hiszen kész betegség lett volna pályára engedni a csapatokat.

— Nagyon sajnálom, hogy a szerencsi fiuk ilyen nagy utat tettek meg hiába, remélem azonban, hogy az év folyamán még módunkban lesz kárpótolni az SzSE-t.

Vasárnapi labdarúgó eredmények

A vasárnapi barátságos mérkőzések WMFC — MÁVAG 3:0 (0:0), Elektromos — Magyar Acél SE 2:0 (1:0), Vasas-Move ALKE 4:2 (3:1), Újpest — URAK 7:2 (3:1), Ferencváros — FTC Vegyes 8:5 (4:1), Gamma—Obnobi TE 2:1 (2:1), Beszkárt — BEAC 2:2 (2:0), Kispest — ETC 4:4 (2:1), Kolozsvárot KAC — MSE 8:3 (4:1), Diógyőrön DIMÁVAG MVSC 10:4 (4:4), Szegeden SZVSE —KASE 5:1 (3:0).

SZINHÁZ

A színházi iroda közleménye:

Kiss Manyi felléptével keddtől minden este „Homokpad“

Szilágyi Irma, Possonyi László nagy sikerrel bemutatott színjátéka hétfőn este háromnegyed 7 órai kezdettel van ismét műsoron.

Kiss Manyi vendégfelléptével mutatja be a színház Betnár: *Homokpad* című szatirikus vígjátékát kedden este, mely a budapesti Madách Színháznak volt sokáig sikereiben dús műsordarabja. Kedden este bemutató hértet, szerdán este A-hértet, csütörtökön, pénteken és szombaton este hértet-szünet. Kiss Manyi partnerei: Kemény Gizi, Antal Erzsé, Szabó Ernő, Horváth Jenő, Ross József, Lendvay Lajos, Barys Béla és Halasi Gyula. Mérsékeltlen felemelt helyárak. A m. t. hértetközönség Kiss Manyi vendégjátékát ráfizetés nélkül kapja.

Szombaton délután egyegyed 4 órakor, rendes helyárakkal Kiss Manyi felléptével a nagyszerű *Fekete Péter* kerül színre.

Egy boldog pesti nyár, az idény legnagyobb operett-sikere, vasárnap délután 3 órakor és este 6 órakor van legközelebb a színház műsorán.

MŰSOR:

Hétfőn este háromnegyed 7 órakor: *Szilágyi Irma*.

Kedden este háromnegyed 7 órakor: *Homokpad*, Kiss Manyival, bemutató hértet.

Szerdán este háromnegyed 7 órakor: *Homokpad*, Kiss Manyival, A-hértet.

Csütörtök este háromnegyed 7 óra-

kor: *Homokpad*.

Péntek este háromnegyed 7 órakor: *Homokpad*.

Szombaton délután egyegyed 4 órakor: *Fekete Péter*, Kiss Manyival. Szombaton este háromnegyed 7 órakor: *Homokpad*, Kiss Manyival.

Vasárnap délután 3 órakor: *Egy boldog pesti nyár*.

Nagyvárad thj. város adóhivatala

Árverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy a köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1944. február hó 18-án, a másodikat 1944. február 26-án a városi közraktárban (Szeptember 6-u. 2.) kitűzöm).

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrése erejéig tesznek vételi ajánlatot.

2. A második árverésen azonban az ingóságok becsértékre való tekintet nélkül a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.

3. Az árverés megtartása vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.

4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1944. február 2.

Literáti János, végrehajtó.

APROHIRDETÉSEK

Adós-vétel

Férfi ruhákat, használtakat legjobban venet, eladhat Molnárnál, Bemér-ter 1. 910

Eladó egy 3 lámpás telepes rádió. Téglaút-utca 71. 539

Vennék zongorát vagy pianinot. — Ajánlatok gyarmany és ár közléseivel Budapest II., Endrődy Sándor-utca 46-B. Hausner. 514

Kombinált diófa butor eladó. Hegyessy Márton-u. 4. asztalosnál. 533

Eladó Pilihs 2 + 1 rádió. Pelle, Al-códorongos-út 2. 532

Teljesen felszerelt szikvizgyár eladó. Váradszöllős, Horthy M.-utca 76. 531

Kombináltzoba, konyha, rekamier eladó. Verő asztalos, Kapucinus-u. 11.

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Danko Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Varrógépjavitás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznel, Kossuth-u. 5. Telefon 23—30. 65

NAGYVÁRADI GAZDAK ÉS KISIPAROSOK HITELSZÖVETKEZETE

mint az Országos Központi Hitelszövetkezt tagja, **Gróf Bethlen István. u. 6. 1.** Jelzalog és váltókölcsön költségmentesen 5¹/₂% kamattal 5 évre kapható. 2. Takarékbetét után 4% kamatot adunk. 3. Heti (piculás) betéttel a legjobban neveljük gyermekeinket takarékoságra. **Legkisebb hetibetét 1 pengő.**

Ha bármit eladni, vagy venni akar, jöjjön el a „Rekordba”, Hlatky E.-utca 14. szám. 466

Állást nyec

REGGELI lapkihordáshoz lapkihordót keresünk, azonnalra, jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában.

Garanciaképes nyugdíjas, bizalmi állásra pénztárkezelésre, valamint megbízható kiszolgálónó felvétetik. Cím: „Megbízható” jellegre, a kiadóba. 535

Gép- vagy épületlakatosokat, kocsisokat, hércseket, állatápolókat, 16 évnel idősebb segédmunkásokat keres Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszöllősi telepen 10—12 óra között. 512

Megbízható mindenest keresek. Mokos, Csáky-u. 11. 534

Kiszolgálólány étkezdébe felvétetik. Terebessy, Szent László-ter 12. 529

Bejárónót február 15-re délj 12 óratól délután 4—5 óráig felveszek. Jelentkezni lehet 8—10 óráig Teleki Pál-u. 31. I. emelet 2. ajtó. 528

Kezdő gépirókiasszonyt keresek. — Cím a kiadóban.

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztésért felel: **Dr. Paál Árnád** (főszerkesztő) A kiadásért felel: **Dr. Virág Jeromos** (kiadóigazgató)

Készült a Szent László-nyomda r. t. hőrforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dózsa utca 8. szám